

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: ERJK liige ei pea oma erakonnast sõltumatu olema

Riigikohus: ERJK liige ei pea oma erakonnast sõltumatu olema

28. september 2020

Riigikohus selgitas, et erakondade rahastamise järelevalve komisjoni (ERJK) kuuluvad parteide esindajad kaitsevad seal neid määranud poliitiliste jõudude huve. Seetõttu tohivad nad osaleda oma erakonda puudutavate ERJK otsuste langetamisel ka juhul, kui on partei igapäevase tegevusega lähedalt seotud.

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (EKRE) volikogu toonane esimees Paul Puustusmaa osales mullu märtsis partei esindajana ERJK koosolekul, kus jäeti alustamata menetlus EKRE väidetava rikkumise kohta valimisreklaami tegemisel.

Politsei hakkas toimunut uurima ja otsustas, et Puustusmaa rikkus korruptsioonivastast seadust, sest EKRE juhtimis- või kontrollorgani liikmena pidanuks ta oma erakonda puudutava küsimuse lahendamisel taanduma. Puustusmaad karistati toimingupiirangu rikkumise eest rahatrahviga 400 eurot.

Harju Maakohus tühistas karistuse, leides et Puustusmaa eiras toimingupiirangut, kuid tema süü ei ole suur ja vääртеomenetlus tuleb lõpetada otstarbekuse kaalutlusel.

Puustusmaa kaitsja kaebuse põhjal väärteoasja arutanud Riigikohtu kriminaalkolleegium asus aga seisukohale, et poliitik ei ole seadust rikkunud ega süütegu toime pannud. Nimelt lubab erakonnaseadus ERJK liikmel osaleda komisjoni töös ka siis, kui arutusel olev küsimus puudutab teda ametisse nimetanud erakonda, mille tegevuses ta ise aktiivselt kaasa lööb.

Riigikohtu hinnangul ei eelda seadus ERJK liikmelt erapooletust ja sõltumatust teda ametisse nimetanud poliitilisest jõust. ERJK aususe ja objektiivsuse peab tagama hoopis see, et kõik Riigikogus esindatud parteid saadavad sinna võrdselt ühe liikme. Samuti määravad komisjoni oma esindaja õiguskantsler, riigikontrolör ja Vabariigi Valimiskomisjon, tasakaalustades nõnda komisjoni poliitilisi liikmeid. Selline kord aitab ühtlasi vältida ohtu, et ERJK satub mõne erakonna ainukontrolli alla.

Seaduse mõtte kohaselt peavad vastandlike huvidega erakondade esindajad ERJK-s üksteise mõju tasakaalustama ja tooma välja võimalikud probleemid konkureerivate parteide rahastamises. Riigikohus nentis, et ilmselt teavad just erakonnad ise kõige paremini, kuidas poliitiliste ühenduste rahastamine praktikas toimib, ja nende esindajad oskavad ning tahavad märgata, kui mõne partei rahaasjades on ebareeglipärasusi ja kõrvalekaldeid seadusest. Just erakondade võimalus osaleda ka nende endi suhtes otsuste langetamisel on üks tegur, mis peab suurendama ERJK ettekirjutuste ja nõuete aktsepteeritavust.

Samas rõhutas Riigikohus, et ka erakonda esindav ERJK liige ei tohi komisjonis osaleda iseennast, oma lähedasi või nendega seotud äriühinguid puudutavate küsimuste lahendamisel.

OTSUS [1]

Arno Põder

pressiesindaja

Riigikohus

55 637 043

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-erjk-liige-ei-pea-oma-erakonnast-soltumatu-olema>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=4-20-1259/16>